

5. søndag efter trinitatis

Tid og sted: 1/7 2018 i Højen og Ødsted

Skriftlæsninger

Jer 1,4-9: ”Nu lægger jeg mine ord i din mund”

1 Pet 2,4-10: Kom til ham, den levende sten, som blev vraget af mennesker, men er udsøgt og kostbar for Gud

Matt 16,13-26: Peter bekendelse. Peter er den klippe kirken skal bygges på

Salmevalg

323: Kirken den er et gammelt hus

396: Min mund og mit hjerte

54: Hvad mener I om Kristus

...

582: At tro er at komme

318: Stiftet Guds Søn har på jorden et åndeligt rige

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Da Jesus kom til området ved Cæsarea Filippi, spurgte han sine disciple: ”Hvem siger folk, at Menneskesønnen er?” De svarede: ”Nogle siger Johannes Døber, andre Elias, og andre igen Jeremias eller en anden af profeterne.” Så spurgte han dem: ”Men I, hvem siger I, at jeg er?” Simon Peter svarede: ”Du er Kristus, den levende Guds søn.” Og Jesus sagde til ham: ”Salig er du, Simon, Jonas’ søn, for det har kød og blod ikke åbenbaret dig, men min fader i himlene. Og jeg siger dig, at du er Peter, og på den klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrigets porte skal ikke få magt over den. Jeg vil give dig nøglerne til Himmeriget, og hvad du binder på jorden, skal været bundet i himlene, og hvad du løser på jorden, skal være løst i himlene.” Da forbød han strengt sine disciple at sige til nogen, at han var Kristus.

Fra da af begyndte Jesus at lade sine disciple vide, at han skulle gå op til Jerusalem og lide meget ondt af de ældste og ypperstepræsterne og de skriftkloge og slås ihjel og opstå på den tredje dag. Da tog Peter ham til side

og begyndte at gå i rette med ham og sagde: ”Gud bevare dig, Herre, sådan må det aldrig gå dig!” Men Jesus vendte sig om og sagde til Peter: ”Vig bag mig, Satan! Du vil bringe mig til fald. For du vil ikke, hvad Gud vil, men hvad mennesker vil.”

Da sagde Jesus til sine disciple: ”Hvis nogen vil følge efter mig, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig. Den, der vil frelse sit liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig, skal finde det. For hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden, men bøde med sit liv? Eller hvad kan et menneske give som vederlag for sit liv?

Prædiken

Indledning – Djævlebilleder og det ondes ansigt

Der er ingen djævlebilleder herinde i kirken. Men det kunne der lige så godt være. Djævlebillederne pryder mange kalkmalerier fra middelalderen, og i mange middelalderkirker ser vi djævle og øgler muret ind i kirkens væg. Der er ingen djævlebilleder her. Til gengæld ligger de døde rundt om os og vidner om dødens magt over livet.

Djævel og død hører sammen, som Gud og liv gør det. Dødens magt er altid nærværende i vore liv som et kaos, der på et øjeblik kan ødelægge alt, og tage dem fra os, som vi har allermost kær. Der er ingen djævelbilleder herinde, men ondskaben er over alt. Også dér, hvor vi mindst af alt forventede den. Ja, så tæt på som intet andet, for også vi kommer herind i kirken med alt vores djævelskab. Der er også ondskab i os.

Djævelen, siger vi, er et levn fra en mytologisk fortid og hører ikke hjemme i en oplyst virkelighed. Ondskab må helst ikke få et menneskeligt ansigt i dag, sådan, som det er tilfældet med Djævelen, og derfor udstiller vi samfundets værste forbrydere som monstre og umennesker.

Men Djævelen har netop et menneskeligt ansigt, og derfor er Djævelen så svær at kende og gennemskue. At der findes ondt, det vil ingen benægte, men at udpege det og kalde det ved navn er straks en anden sag.

Vi gør det i Trosbekendelsen. Vi kalder det onde ved navn. Vi kalder det Djævelen. Vi siger ”Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og al hans væsen.”

Jesu ord

”Gud bevare dig, Herre, sådan må det aldrig gå dig!”, siger Simon Peter, da Jesus forudser sin lidelse og død. Bag de tilsyneladende omsorgsfulde ord gemmer sig noget andet, som Jesus afslører med sine gådefulde handlinger: Han vender sig bort fra Peter, da han siger, ”Gud bevare dig”, og han råber: ”Vig bag mig, Satan,” sådan som han råbte af Djævelen i ørkenen.

Hvorfor gør han det?

Han gør det, fordi der bag ved Peters bange og håbefulde ord om, at det må gå anderledes, ligger en hvislende fristelse for Jesus om at gå en anden vej, end den der ligger foran ham. En mindre smertefuld, mindre udsat og mere sikker vej.

Jesus udfolder sin afvisning af det djævelske i en af de efterfølgende sætninger; han siger: ”Den, der vil frelse sit

liv, skal miste det; men den, der mister sit liv på grund af mig, skal finde det.”

Det djævelske er at ville frelse sig selv. Koste hvad det koste vil. I kampen for at frelse os selv, smider vi alt det overbord, som vi ellers holder helligt, og som er værdifuldt for os.

Om at være ond

Min hustru fortalte, at da hun og hendes søskende var børn, var hendes søster en lille tyk prop, mens hun og hendes bror var nogle ranglede stængler. Sofie så på hende, hvor ked af det hun blev, når nogen drillede hende med det og hun lovede sig selv, at hun aldrig nogen sinde ville bruge det imod nogen. Et år var der i skolen en møgirriterende, tyk dreng. En dag var Sofie i et skænderi med ham trængt op i en krog og rødglødende af raseri brugte hun lige nøjagtig det våben i mod ham, hun havde lovet sig selv aldrig at bruge. Det sker for børn, og det sker også for voksne, men det er jo meget lettere at tale om det, der ligger noget væk i tid. Der er meget godt og sige

om den lille Sofie, der sagde til drengen, ”at det også bare var fordi han var fed”. Men ordene var onde, og at gøre ondt var ordenes formål.

Øjnene på Kristus eller ved egen hjælp // at give eller tage liv

Det er synd; at vi vender os bort fra det gode, for at undgå en smerte eller en sårbarhed, at vi hytter vores eget skind på bekostning af en anden – og dybest set betyder det, at vi ikke lader Gud råde. Det er mytologisk beskrevet i syndefaldsmyten om Adam og Eva, der spiser af frugten fra kundskabens træ, og i fortællingen om Babelstårnet, hvor menneskene vil bygge et tårn, der når helt op til Gud, for de vil være Guds lige. Det djævelske er at ville frelse sig selv. Og den djævelske fristelse bliver vi ikke fri for, når vi går ind i kirken; men i kirken får vi redskaber til at binde eller bekæmpe den djævelske fristelse. Hele Gudstjeneste, hele bibelen og salmebogen, hele kirkeskibet peger kun et eneste sted hen: på Kristus.

Det var den samme djævelske fristelse, at ville frelse sig selv, der fremkaldte så stærk en reaktion hos Jesus, at han måtte vende sig bort og råbe: Vig bag mig, Satan! Igen og igen lister muligheden sig ind i Jesu liv, at han måtte frelse sig selv og vige fra vejen til Jerusalem, korsfæstelse og død. Dramaet i evangelierne er et drama mellem Gud og Djævelen, der kæmper i Jesus, som i os alle; men forskellen er, at Jesus altid er den, der vælger Guds vej; aldrig Djævelens vej, aldrig sin egen frelse og ophøjelse; men altid den vanskelige vej til et møde med et andet menneske i fuldstændig frihed, fordi han ikke bruger alle de våben, der **tager** af den andens liv. Jesu møde med andre **giver** dem liv, men **tager** aldrig. Altid den vanskelige vej.

Der er ingen djævelbilleder herinde. Men den djævelske fristelse ligger stadig snublende nær.

Det onde har vi forsøgt at udkrystallisere til noget, langt, langt uden for os selv. De mennesker, der gør ondt, gør vi til monstre og hænger dem ud på avisernes spisesedler. Vi har flyttet det onde så langt væk fra os, at det nu er så

svært for os at forholde os til, at der også er ondskab i os selv og i dem omkring os. Vi har flyttet det så langt væk fra os, at det øjeblik, hvor vi ser, at vi med vore handlinger gjorde et andet menneske ondt, så peger vi på intentionerne og siger: det var ikke meningen; jeg ville jo gøre det så godt! Men hvis vi ikke anerkender, at der er ondt i os, så lyver vi om menneskelivet. Og vi bliver frygteligt ensomme, når vi oplever vores egen ondskab – for hvor går man hen med den?

Det onde snor sig om det gode

Man skal være varsom, når man kalder det onde ved navn, for det onde er ofte viklet ind i det gode. Ingen er ond. Ingen er god. Vi er lidt af det hele – men før alt andet er vi Guds børn, og her har ondskaben tabt spillet. Gud har kaldt os sine egne.

Jesus ved godt, at Peters motiver er et morads af også helt selviske følelser, men han vælger alligevel at betro Peter sin kirke.

SÅ hvor går man hen? Man går i kirke, man går tilbage til

Man skal være varsom med at kalde det onde ved navn, men vi må aldrig lade være med at gøre det. Så lader vi det, der burde bindes være løst, og det der burde være løst bliver bundet. Vi skal løses og det onde skal bindes.